

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

הרה"ק רבי משה גרינוואלד בעל
הערוגת הבושם ז' אב (תרע"ו)

כשהביאו את ספר "ערוגת הבושם על התורה" למרן הרבי הקדוש רבי ישכר דוב מבעלזא ז"ע, התבטא, שאם היה מעיין בספר הזה מבלי ידיעה מקודם מיהו מחברו, היה חושב שהמחבר הוא אחד מתלמידי הבעל שם טוב הקדושים ז"ע. ופעם התבטא בזה הלשון: "כשם שהפני יהושע צירף עצמו לראשונים, כך הערוגת הבושם צירף עצמו לתלמידי הבעל שם טוב". והיה אצלו הספר ערוגת הבושם בין ספרי תלמידי הבעל שם טוב שהיה מעיין בהם.

הרבי הקדוש בעל הערוגת הבושם עצמו, כשהיה לומד בספרי תלמידי הבעל שם טוב, היה לומד בהם בעמקות ובעיון נפלא, כמו כשהיה לומד קצות החושן. לפעמים היה חוזר על הלשון בעל פה, ובפרט בפרוס הימים הנוראים היה לומד בהם בחשקות נפלא ובקדושה יתירה.

במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו, היה נוסע להסתופף הרבה בצל צדיקי דורו, והיה מכניע עצמו אליהם מאד באמונת חכמים גדולה. ובעיקר היה רגיל לנסוע להיכלו של הרבי הקדוש רבי יהושע מבעלזא ז"ע.

פעם אחת כשנסע לבעלזא, ברדתו מהעגלה, נפל על הארץ ונתקעה ידו ממקומה והיו לו יסורים גדולים. כשנכנס להיכלו של אותו צדיק והזכיר את עצמו לפניו, אמר לו הרבי הקדוש מבעלזא: בטח בא כתר ראשינו במחשבות טהורות יותר מדאי, "זייער ערנסט", והבעל דבר רצה למנוע אותו, ועל כן נגרמה לו פגיעה זו.

בשבת בבוקר בעת קריאת התורה, נקרא הרבי הקדוש בעל הערוגת הבושם לעלות חמישי, והרבי הקדוש מבעלזא עלה אחריו שישי. וסיפר בעל הערוגת הבושם, שבשעה שבידך ברכת התורה, הרגיש שהכאבים סרו הימנו לגמרי, ומאז לא הרגיש שום כאב, ונסע לביתו בבריאות איתנה. ובכל פעם שנסע לבעלזא, בידך "ברוך שעשה לי נס במקום הזה" (בלי שם ומלכות). לאחר כמה שנים נתקעה עוד הפעם עצם מידו, והרופאים ניסו הרבה להחזירו בקשיים גדולים, נענה הרבי הקדוש בעל הערוגת הבושם ואמר: "בבעלזא החזירו את היד יותר בניקל..."

למה החזיר מרא דארעא קדישא את הארבע מאות זהובים שקיבל

של צדיקים אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם, צדיקים עצמם לא כל שכן". קראתי הבורק סיפור מבהיל על מרן הגאון הקדוש מרא דארעא דישראל כבוד קדושת רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, שרואים מזה, מה נקרא ריינקייט - נקיות כפיים, זה מוסר השכל עצום לכל אחד ואחד מאיתנו.

אשה אחת בהונגריה, היתה חשוכת בנים לא עליכם, בעלה היה עשיר מופלא, והיא היתה עקרת הבית. האשה לקחה סכום עצום, הון עתק, "ארבע מאות זהובים", ונכנסה אל רב העיר, ואמרה לו, שהיא רוצה לשלוח פדיון נפש לאחד הצדיקים הקדושים שיתפלל עבורה לרוע של קיימא לזכות לילד. רב העיר אמר לה, שהוא מייגע לה לשלוח את הארבע מאות זהובים, לצדיק הקדוש רבי יוסף חיים זוננפלד מירושלים עיר הקודש. האשה מסרה לרב את הכסף, והרב שלח את הכסף אל רבינו, רבי יוסף חיים.

כשעבר שלש שבועות, הגיע הבעל של אותה אשה אל רב העיר, והתחיל לצעוק על זה שהרב קיבל סכום כל כך גדול מאשתו לצדקה. הרב הצטדק לפי תומו, שהוא היה בטוח שהאשה נתנה את הארבע מאות זהובים מדיעתו. אבל העשיר הזה היה חצוף, והוא דרש שהרב ידרוש חזרה את הכסף ממרן רבי יוסף חיים זוננפלד מירושלים עיר הקודש, הוא לא מוותר. היה קשה מאד לרב לעשות זאת, ולכן אמר לו, שאם הוא רוצה בדוקא בחזרה את הכסף, הוא ישלם לו מכיסו קימעא קימעא, בכמה תשלומים, את כל הסכום.

באותו מעמד הגיע בפתע שליח של הדואר לבית של הרב, והביא לו מכתב רשום שהגיע מירושלים, תוך כדי שהגביר נמצא אצל הרב בבית. הרב פותח את המכתב, והוא מוצא שם את הארבע מאות זהובים שהוא שלח למרן רבי יוסף חיים זוננפלד, כל החבילה ששלח הוא רואה בחזרה מול עיניו. הרב נהיה לו טוב, וחזר צהלתו על פניו, ומסר את הכסף ישר לבעל האשה. הוא ביקש את הארבע מאות זהובים, והוא מחזיר לו את זה ישר.

העשיר התרגש וביקש מהרב שיגיד לו, מה כתב רבינו רבי יוסף חיים זוננפלד במכתב שצירף אל הכסף שהחזיר. הרב הקריא לו את המכתב: "קייבלתי את המכתב יחד עם הכסף, אבל בגלל שמעלת כבודו כותב, שאישה מסרה לו זאת, אני חושש חשש, אולי היא עשתה זאת מבלי רשות של הבעל, הנני משיב לו חזרה את הכסף, בבקשה למסור לו את זה חזרה לאשה. אבל כמוכן שלא מיעטתי בשביל כך למלא את הבקשה בדבר התפילות שהאשה תפקד בזרע של קיימא, ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שהתפילות תתקבלנה".

עיני הרב זלגו דמעות מהתרגשות, הוא ראה בחוש איך שדברי חכמים מתקיימים, "צדיקים, אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם".

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם כתובות דף ז', י"ט אדר תשע"ה)

בקיאות עצומה בכל מסכת בבא בתרא מלימוד יום אחד

הרבי רבי ישראל דוב מוויעלדניק בעל השארית ישראל, היה כידוע איש אלוקים קדוש. הרבה אנשים זכו חוכים לשיעויות גדולות על הציון הקדוש. נספר סיפור על הרבי הקדוש, שיתן לנו הצצה מה נקרא לימוד התורה, באופן של יהיו דברי תורה מיוחדין בפיך. רק נקדים שאנחנו מדברים על צדיק קדוש, שבגיל חמש נהיה יתום מאביו רבי יוסף זצ"ל, ובגיל עשר נפטרה לא עליכם גם אמו, ונהיה א קאלייך דיגער יתום, יתום גם מאבא וגם מאמא, ובכל זאת עלה ונתעלה להיות מנהיג ישראל.

פעם נקלע הרבי הקדוש בעל המאור עינים מטשערנאביל בעיר ז'יטאמור בתשעת הימים של חודש אב. הרבי הקדוש שאל לאנשים שהיו בבית מדרש, מי יכול לקבל על עצמו לעשות סיום מסכת למחר, כידוע שיש הרבה אנשים שנהגים לעשות סיומים בתשעת הימים. אמנם אף אחד לא הגיב, אף אחד לא נענה לעשות סיום מהיום למחר.

פנה הרבי הקדוש בעל המאור עינים, אל הרב הקדוש רבי ישראל דוב מוויעלדניק, שהיה אז עלם כבן תריסר, בחור בן שתיים עשרה שנה, הוא היה עילוי מופלא. הרבי הקדוש בעל המאור עינים שאל אותו, אולי הוא יסכים לעשות סיום? ענה הנער רבי ישראל דוב זצ"ל בכבוד ובהכנעה, אם הרבי ירצה אעשה סיום. שאל אותו הרבי הקדוש בעל המאור עינים, על איזה מסכתא? ענה הבחור, על איזה שהרבי יגיד... ניגש הרבי הקדוש בעל המאור עינים אל הארון ספרים, והוציא מסכת בבא בתרא מן הארון והגיש את זה לרבי ישראל דוב.

התיישב הנער העילוי רבי ישראל דוב ללמוד, וכך למד כל הלילה ברציפות עד למחרת בצהרים. כשגמר את מסכת בבא בתרא, הוא אמר אל הרבי הקדוש בעל המאור עינים, שאפשר כבר לעשות את הסיום על מסכת בבא בתרא. הביט עליו הרב הקדוש בעל המאור עינים בתמיה, מה? כבר סיימת? אמר הרבי הקדוש רבי ישראל דוב מוויעלדניק: "הרבי בעל המאור עינים יכול לבחון אותי, שמות של כל התנאים והאמוראים, כמה פעמים מוזכרים בכל המסכתא בכלל, ובכל דף ודף ובפרט". רבותי אתם שומעים, כמה פעמים אנחנו נצטרך ללמוד מסכת בבא בתרא כדי שנדע כמה פעמים יש שם 'אמר אביי' ו'אמר רבא', וכמה יש בכל דף ודף, והנער הקדוש הזה היה מוכן להיבחן באופן זה, מלימוד כל המסכתא ביום אחד!

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם יבמות דף קא, כ"א טבת תשע"ה)

הכסף חזר בדיוק ברגע הנכון

השבוע בדף היומי (כתובות דף כח): נלמד, "השתא ומה בהמתן

עלה
ונתעלה
להיות
מנהיג
ישראל

בשבת קודש פרשת במדבר, שבת מברכים חודש סיון, אחרי לימוד חומש רש"י, התחדד לי שוב הנושא שנקרא "חבר". כתוב במשנה באבות (פ"א מ"ו), "דבי יהושע בן פרחיא אומר, עשה לך רב וקנה לך חבר". אומר רבינו עובדיה מברטנורא על המשנה וקנה לך חבר, "ואפילו אתה צריך לקנותו בדמים יקרים, ולפזר עליו ממון כדי שתקנה האהבתו". חשבתי הבוקר בחמלתי ה' עלי ובסייעתא דשמיא, אם חבר זה דבר כל כך טוב, שצריך אפילו לשלם על זה דמים מרובים, אם כן למה לא כתוב וקנה לך "חברים", למה רק "חבר". והתשובה היא, שגם חבר אחד בודד, אמיתי, לא כל כך קל למצוא. יש הרבה אנשים שיש להם הרבה ידידים, אבל חבר אמיתי מעטים זוכים להם. כמו שראים בפירושו המשני ל"הרמב"ם על משנה זו, שיש "טוהט ז'יק" שלם על המושג הנקרא 'חבר', וכך לשוננו, "החברים שלושה מינים, חבר תועלת, [בלשון העם: אינטרסים], וחבר נחת, וחבר מעלה". הדרגה הכי נעלה זה 'חבר מעלה', קשר אמיתי שיש בין שתי אנשים שרוצים להגיע למטרה רוחנית אחד, אין פה אינטרסים, זה דבר רוחני מוצק, זה נקרא אהבה לשם שמים, אהבה שאינה תלויה בדבר, ועל חבר כזה כיוונו חז"ל באומרים "וקנה לך חבר". (מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף פג, כ"ח אייר תשפ"ב)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כששמעתי אתמול בברית את הוד כבוד קדושת מרן הרבי מקרעטשניף שליט"א אומר, "זה הפסא של אליהו הנביא זכור לטוב", זלגו מעיני דמעות, לראות באיזה אימה ויראה הרבי נכנס לברית, מכוסה כולו בטלית, לא לפני שהאבא של הרה הנוול ניגש שוב אל הרבי לדבר אודות השם. כל מי שהיה בברית, הרגיש שזה דקות של התעוררות וחשבון הנפש. מסופקני אם מי שלא היה אף פעם ברחובות בקרית קרעטשניף בברית, מבין ומכיל את מה שאני אומר.

בדרך חזרה הביתה אחרי סעודת הברית בדיגים ובשר וכל מיני מטעמים, חשבתי בלבי בחמלתי ה' עלי ובסייעתא דשמיא, נעים זמירות ישראל דוד המלך אומר בתהלים (נ, יב), אם ארצע לא אמר לך, "ווער ס'איז הונגריג צו גשמיות, קען נישט דאןעונען צום הייליגען פאשעפער אזוי ווי מ'דאןענט אין קעקעטשניף" - מי שרעב לגשמיות לא יכול להתפלל ולדבר עם בורא עולם כמו שמתפללים בקרעטשניף.

אני לא ישכח לעולם הזכיה שזכיתי פעם לשהות בשבת קודש אצל מרן הרבי שליט"א, שבת בקרעטשניף זה "מעין של עולם הבא", התחילו להתפלל בדיוק בשעה שמונה, השוען זה דבר מקודש בקרעטשניף, בשעה אחד עוד לא סיימו! יש כזה קאך ורתיחא בתפילה, שזה מביא את האדם לעולם רוחני אחר.

אני מודה לבורא עולם על הזכות שהיה לי אתמול, לבוא לברית של שאר בשרי הקרוב המחנך הרב ישראל ברזל שליט"א, ולגשת אחרי הברית אל הרבי עם הספר החדש "מתיקות הדף היומי" ולבקש ברכה. באיזה חיוך, באיזה מאור פנים קיבל הרבי את פני, אין מילים שיכולים לתאר זאת.

אני בטוח שזה רק בזכות אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי זצ"ל, שהרבי יבדל לחיים ארוכים אהב אותו אהבת נפש, וכמעט אין פעם שאני מגיע לרבי שליט"א, שהרבי לא מזכיר משהו מאבא.

לפני כמה חודשים כשהיה חתונה בנדבורנה, חיתנה גם אחותי באותו לילה, הרבי שליט"א בא להשתתף, הרבי הוא גם משפחה קרובה וגם מחותן. אחיין שלי ניגש לרבי לבקש ברכה, הוא הציג את עצמו ואמר שקוראים לו "קובלסקי", ואומר לו הרבי עלי, "איך האב נישט נעעעך אבךעך ישעיהו" - שלא ראה אותי. כיצד זכיתי לזה, זה בודאי רק בזכות אבות.

הרבי התעניין אתמול על הספר, ובירך אותי שיהיה לי תמיד דיבורים טובים, לחזק את עם ישראל. אמרתי לרבי, שאחרי שהרבי מברך, בודאי ובודאי שכן יהיה. אמר לי הרבי בענוה, "אתה לא זקוק לברכות שלי"... זה נקודה שאני רואה אצל הרבי שליט"א עשרות שנים, הרבי לא מפסיק לדבר על אביו הקדוש, הרבי של כלל ישראל, רבי דוד משה מקרעטשניף. גם אחרי חמשים שנה שהרבי שליט"א על כסא ממלכתו, התחושה שהרבי נותן, שהוא רק שומר על המקום, איפוא יש בדורינו כזה מידת ענוה.

כאן המקום לפנות לחסידי קרעטשניף בפרט, ולכלל ישראל בכלל, שלא יעבור עליהם יום אחד מבלי להתפלל על הוד כבוד קדושת מרן הרבי שליט"א, רבי מנחם מנדל אליעזר זאב בן אסתר רחל, רבי צריכים לו. יעזור השי"ת, שהרבי יוכל בבריות גופא לנהל את המלוכה, ימים על ימי מלך תוסוף, ושהרבי יהיה לו נחת מכל הצאצאים ומכל החסידים, יאריך ימים על ממלכתו, ושילוח אותו בקרוב לקבל פני משיח צדקינו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף נח, ג' אייר תשפ"ב)

כ"ק מרן הרבי מקרעטשניף שליט"א בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

מאוצרות הפרשה

אמר הרבי: אימרו לו שיחייב לתת את הסכום מיד אחר החג כדי שהרב מטשעבין יהיה במנוחת הדעת ובעו"ה הכאב יעבור... וכך ארע...

בימי בין המצרים כשמתאבלים על חורבן בית ה', ראיתי לנכון לשלוח למערכת, סיפור העוסק בדאגה למען בניית בית לגדולי ישראל:

כאשר הגאון מטשעבין ז"ע הגיע לארה"ק אחרי התלמות והצרות שעברו עליו בשואה הנוראה, יצא הסבא קדישא מהוסיאטין ז"ע מגדרו, לקנות עבורו את צרכיו ובפרט מעון דירה. הוא קרא למש"ב' ונתן לו רשימה של אנשים עשירים, ליד כל אחד היה רשום סכום כסף, שאת זה היו צריכים לתת עבור הצלת הגאון. הדבר היה מחוץ להרגלו של הרבי, שהיה דוע כמי שלא מבקש כמעט מהסובבים אותו.

זה היה לפני חג הפסח, הגבאי הסתובב בין העשירים, וכל אחד שראה את כתב יד של הרבי, מיד נתן את הסכום המלא. אבל היה אחד שלא רצה... הוא ניסה להתחמק בתואנות שונות.

כאשר הגבאי החזיר לרבי את הרשימה, שאל הרבי אודות אותו גביר, והגבאי סיפר על ההתחמקות. נענה הרבי בפליאה: כך הוא! איך הוא יכול לחגוג את הסדר במנוחת הדעת כאשר הרב מטשעבין מסתובב בלי הצרכים הבסיסיים? הגבאי לא ענה.

ונהנה הגיע החג, ופתאום באמצע ליל הסדר נשמעות דפיקות חזקות על דלת ביתו של הרבי. בחוץ נראו בני ביתו של אותו גביר, שנתקף לפני הקידוש בכאבי בטן עצומים והובל לבית החולים, שם לא יודעים מה ארע לו...

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם. את מוצאיהם למסעיהם, מוצאיהם רומז למיתה, כמו שאמרו בגמרא (ברכות ח). לעת מצוא זו מיתה, על ידי שיזכיר לו יום המיתה, יהיה למסעיהם, שילך ממדריגה למדריגה, על פי ה', ויעשה הכל לשם ה'. ואלה מסעיהם, איך הולכים ממדריגה למדריגה, למוצאיהם, על ידי התורה, וכמו שאמרו שם עוד בגמרא, לעת מצוא זו תורה. והווי וכתוב משה, רומז לתורה שנוכתב על ידי משה. והווי שאומרים לאחר קריאת פרשת מסעי, חזק חזק ונתחזק, וכתב המאור ושמש (פרשת ויחי), ששלשה פעמים 'חזק' בגימטריא 'משה'. לרמז, שהחזיק הגדול ביותר הוא על ידי לימוד תורת משה.

ישראל פרידמן	Grand Rabbi
מתיאסף	ISRAEL FRIEDMAN
עירושאק	TEL. AVIV, P. O. B. 4064
כתובת: צ' אייר תש"ו	
ברכת חיים ושלום עד הקולס לכבוד כ"ב בשבט הרה"ק המפורסם במקצו הטובים, רודף צדקת והסדר ירא ויבולר תמים סו"ר ר' אברהם שליט"א - המקום הי"י בעירון	
למסעך לללגוסה אשר הריבוי תכול לכב' בענין פוליה מיוחדת לרבינו ר' דב' בריס וידידנו ר' משה סטיבין גוי"ג במ כזה יקרה נוספת אם דבר במקצו	
כיוצא שמה חרב שטיבין ספר כזה כיום נחנך אחרי אשר בעליו רסל משפחתי בישראלים ותמסור עד ללוגר לפני כחודש ימים לאחר פלג היום	
חבר מטשעבין בן לאופר בארן וברול דודו ר' יעקביו סריטוב זצ"ל נספה בין גדולי תורה במקצו וירא תפארה קודמת לתפארתו של אבות האבות י"ם לקשות בכל המרח פוליה מיוחדת משביל חרב הסכנו של סטיבין בברי לאופר לו את רבינו דודו במקצו המפורסם	
מלבן ערומת ללגינו בם שאלה שרפתנו סכיון שחביי ארצה בחור כל יום לו בם חלוקה בחור ביתו מ"ל, אולם מקצו שם נוספי בדידה קבע ויטעו בם כונת בעיה"ח אזי בם שאלה שרפתנו החבר בשאלה קיים שפטר מתוך סליטל בליו"ה, הנהו"ח לחת לל בעש בחסדי הרבויים ישעיהו ויחפיהו	
גוי"ג כלי"ה, כי יצאנו נכנסונו אנחנו אפודים הסכיון את הרב בערע"ה מתוך כבוד פוליה	
ויזכור הפסוק תואם חנו עליו ילל כל חברי בידק שיחפנו את ידם בעת"ה ללעול חסד זה	
שלוחה לו ולכל חברי אבות האבות ברכתי קרב לב, שסטי"ת ויבליחם בכל אשר חנו ויבליחם בכל אשר חנו, חזקו לחיות בדתם קרן ישראל ב"א	
המקצו לישיבת	

מכתב מרן הרבי מהוסיאטין לאודות האדמו"ר"ם שיעשו למען רכישת דירה והוראת למרון שר התורה הרב מטשעבין זצוק"ל

משנכנס אב ממעטין בשמחה, צדיקים פירשו, דמשנכנס אב מתגברין הדינים, והדרך איך למעט הצער והדאגות הוא, "בשמחה", על ידי השמחה, כי בזה ממעטים גלות השכינה, וכל הצרות והדינים עוברים על אומות העולם.

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com